

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО УРОКУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

(назва)

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: вибіркова

Форма контролю: залік

Освітній ступінь: бакалавр

Для спеціальностей: 014 Середня освіта

Обмеження для вибору: відсутні

Кількість кредитів (годин): 4/120 (денна форма: 48 год.: 10 - лекції; 38 - практичні; 72 – самостійна робота; заочна форма: 12 год.: 4 лекції; 8 – практичні; 108 – самостійна робота).

Мова викладання: українська

Презентаційні матеріали: <https://meet.google.com/mfi-nahi-khg>

2. Інформація про викладача

ПІБ: Мельникова Руслана Миколаївна

Науковий ступінь, вчене звання, посада: кандидат педагогічних наук, доцент

Кафедра: української мови і літератури

Робочій e-mail: ryslana.melnikova@gmail.com

Години консультацій на кафедрі: четвер, 14.00-15.00

3. Цілі дисципліни та результати навчання

Суттєвою ознакою сучасних інноваційних процесів у сфері навчання і виховання є їх технологізація – неухильне дотримання змісту і послідовності етапів впровадження нововведень. На шляху формування нового стану сучасної освіти особлива роль відводиться технологічному підходу до навчання, який відповідає новим завданням та сучасній компетентнісній парадигмі мовної освіти в Україні. Цей підхід дозволяє конструювати такий навчальний процес, який би відповідав змісту, меті й навчальним цілям, що ставить перед собою й учнями вчитель. Тож метою дисципліни «Технологія сучасного уроку української мови» є забезпечення високого рівня оволодіння студентами професійно-комунікативною, мовною, мовленнєвою, функціонально-стилістичною, соціокультурною, стратегічною (діяльнісною) та проєктивною компетентностями.

Передумови для вивчення курсу становить база знань, сформована на основі опанування таких навчальних дисциплін, як «Методика навчання української мови», «Методика навчання української літератури», «Інноваційні технології в методиці навчання української мови та літератури», «Розвиток критичного мислення на уроках української мови та літератури» тощо.

Студенти, котрі належно опанують навчальну дисципліну «Технологія сучасного уроку української мови», знатимуть:

- внесок провідних дидактів та вчених-методистів у теорію та практику навчання української мови в загальноосвітніх навчальних закладах;
- принципи навчання та їх специфіку;
- основні класифікації методів, прийомів і засобів навчання;
- типологію уроків української мови;

- нові підходи до навчання української мови в школах нового типу;
- особливості навчання основних розділів мовознавчої науки відповідно до шкільного курсу української мови.

У ході вивчення курсу студенти зможуть оволодіти вміннями та навичками:

- упроваджувати технологію методичного проектування на уроках української мови в закладах загальної середньої освіти;
- добирати дидактичний матеріал відповідно до теми заняття;
- розробляти плани-конспекти уроку;
- виготовляти засоби навчання та використовувати їх на уроці української мови;
- проводити уроки різних типів;
- аналізувати урок рідної мови.

Здобувачі освіти матимуть **сформовані програмові результати навчання**, зокрема зможуть:

- методично правильно викладати українську мову в різних типах закладів загальної середньої освіти (ПРН 1);
- проводити науково-методичну та організаційно-методичну роботу із запровадження у навчальний процес нових інформаційних технологій навчання мови (ПРН 10);
- планувати й організувати навчальну діяльність учнів на заняттях, активізувати їх самостійну роботу (ПРН 11);
- вести навчальний діалог і ефективно організувати співпрацю з учнями (ПРН 12);
- працювати з комп'ютерною технікою та ефективно використовувати її для створення методичних матеріалів (ПРН 16).

4. Зміст дисципліни

Тема № 1. Технологія сучасного уроку української мови як навчальна дисципліна.

Об'єкт, предмет, завдання дисципліни «Технологія навчання української мови».

Технологічний підхід до навчання української мови. Суть поняття «технологія сучасного уроку української мови». Міждисциплінарні зв'язки технології сучасного уроку української мови.

Тема № 2. Урок як основна форма навчання в закладах загальної середньої освіти.

Вимоги до сучасного уроку української мови. Типологія уроків української мови. Методика проведення уроків різних типів. Структурні компоненти уроків, їх сутність. Інноваційні форми навчання. Візуалізація навчального матеріалу на уроках української мови.

Тема № 3. Зміст навчання української мови в закладах загальної середньої освіти.

Компетентнісний підхід – провідний у Новій українській школі. Ключові компетентності.

Наскрізні уміння. Мета та завдання навчання української мови в школі. Принципи побудови програми. Змістові блоки: предметний, метапредметний, компетентнісний

Тема № 4. _Проектування аспектих уроків української мови. Урок вивчення нового матеріалу. Урок закріплення знань та формування умінь і навичок, його специфіка, структурні компоненти. Урок повторення окремої теми, розділу, його специфіка, структурні компоненти. Урок узагальнення та систематизації знань, умінь і навичок, його специфіка, структурні компоненти. Урок контролю та корекції знань, умінь і навичок, його специфіка, структурні компоненти. Урок аналізу контрольних робіт, його специфіка, структурні компоненти. Інтегрований урок, його специфіка.

Тема № 5. Технологія конструювання уроків розвитку зв'язного мовлення. Урок навчального переказу, його специфіка, види, структурні компоненти. Урок навчального твору, його специфіка, структурні компоненти. Урок навчального твору-розповіді на основі власного досвіду. Специфіка, структурні компоненти. Урок навчального твору-опису рослини. Урок навчального твору-опису приміщення, його специфіка, структурні

компоненти. Урок навчального твору-опису процесу праці. Специфіка, структурні компоненти. Урок навчального твору-опису місцевості

Тема № 6. Проектування інтерактивних уроків. Поняття «інтерація» та її роль у навчанні мови. Технологія інтерактивного навчання як інноваційне педагогічне явище. Структура інтерактивного уроку. Захист проєктів інтерактивних уроків.

Тема № 7. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів. Класифікація помилок, засоби їх виділення. Критерії оцінювання усних відповідей учнів. Оцінювання диктантів.. Критерії оцінювання робіт з розвитку зв'язного мовлення (твори). Критерії оцінювання робіт з розвитку зв'язного мовлення (перекази). Мовне оформлення перевірки письмових робіт. Робота над помилками.

5. Політика курсу

Відвідування навчальних занять

Відповідно до «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» студенти повинні бути присутніми на семінарських заняттях. Якщо з поважних причин здобувач освіти пропустив заняття (і цьому є документальне підтвердження), він має право на відпрацювання пропущеного матеріалу у двотижневий термін після повернення до навчання. Якщо ж студент не використав це право або пропускав заняття без поважної причини, він отримує 0 балів в академічний журнал. Студенти, котрі навчаються за індивідуальним планом, зобов'язані повністю виконати додаткові індивідуальні завдання, узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. Якщо студент не виконав МКР з поважної причини (підтвердженої документально), йому призначається інша дата для виконання підсумкового контролю.

Академічна доброчесність

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); їх порушенням посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Кожний здобувач вищої освіти у своїй навчальній діяльності повинен дотримуватися моральних норм, правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності.

Використання технологій штучного інтелекту

Студенти, які опановують цей курс, повинні розуміти, що в контексті дотримання академічної доброчесності та корпоративної етики, крім пунктів, зазначених у відповідному Положенні, не слід до навчальних та наукових праць залучати привласнені тексти, згенеровані за допомогою інструментів штучного інтелекту (ChatGPT або його аналогів), крім випадків, зазначених викладачем у силабусі навчальної дисципліни. Роботи чи їх сегменти, створені за допомогою ШІ є різновидом обману, що передбачає відповідальність згідно з чинними нормативними документами.

6. Контрольні заходи та критерії оцінювання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження

	власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Форма проміжного контролю

Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі за варіантами, у випадку дистанційного навчання – у формі тестування за допомогою сервісу Google Forms або платформи Moodle та включає орієнтовно 40 тестових завдань.

Зразок модульної контрольної роботи

Розв'яжіть тести:

1. Розкрийте суть поняття «розвиток зв'язного мовлення учнів»:
  - а) уроки розвитку зв'язного мовлення;
  - б) процес побудови власних висловлювань;
  - в) процес розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності;
  - г) уроки формування орфографічної грамотності.
2. Визначте основні типи мовлення:
  - а) переказ, твір, роздум;
  - б) розповідь, опис, роздум;
  - в) текст, діалог, полілог;
  - г) розподільний диктант.
3. Зазначте, у яких стилях реалізується розповідь:
  - а) науковому, публіцистичному, офіційно-діловому;
  - б) художньому й розмовному;
  - в) публіцистичному і розмовному;
  - г) науковому.

Форма підсумкового контролю – залік

Критерії оцінювання завдань самостійної роботи

Вид	Максимальна кількість балів
Конспектування наукової літератури	5
Огляди наукової інформації, її систематизація	5
Виконання вправ, лінгвістичні розбори	5
Презентації до окремих тем	5

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Проміжний контроль з означеного курсу проводиться у вигляді модульної контрольної роботи. Перевірка здійснюється у такий спосіб: правильну кількість відповідей треба поділити на кількість тестових завдань. Показник перевести за нижчеподаною таблицею. Критеріями оцінювання є правильні варіанти відповідей на кожне тестове завдання. Виправлена позначка вважається помилкою.

Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Оцінку за семестр з дисципліни, що закривається заліком, слід виставляти після її вивчення до початку екзаменаційної сесії за результатами поточного та проміжного контролю (відповідно вагові коефіцієнти 0,7 та 0,3); при цьому обов'язкової присутності здобувачів вищої освіти не передбачено.

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	<i>відмінно</i>
70-89	<i>добре</i>
51-69	<i>задовільно</i>
26-50	<i>незадовільно</i>

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

Таблиця переведення середньозваженого балу за 100-бальною шкалою

<i>100-бальна</i>	<i>сер. бал</i>	<i>100-бальна</i>	<i>сер. бал</i>	<i>100-бальна</i>	<i>сер. бал</i>	<i>100-бальна</i>	<i>сер. бал</i>	<i>100-бальна</i>	<i>сер. бал</i>
100	4,97–5,00	80	4,10–4,14	60	3,10–3,14	40	2,25–2,29	20	1,15–1,20
99	4,94–4,96	79	4,05–4,09	59	3,05–3,09	39	2,20–2,24	19	1,09–1,14
98	4,91–4,93	78	4,00–4,04	58	3,00–3,04	38	2,15–2,19	18	1,03–1,08
97	4,87–4,90	77	3,95–3,99	57	2,95–2,99	37	2,10–2,14	17	0,97–1,02
96	4,84–4,86	76	3,90–3,94	56	2,90–2,94	36	2,05–2,09	16	0,91–0,96
95	4,80–4,83	75	3,85–3,89	55	2,85–2,89	35	2,00–2,04	15	0,85–0,90
94	4,76–4,79	74	3,80–3,84	54	2,81–2,84	34	1,95–1,99	14	0,79–0,84
93	4,72–4,75	73	3,75–3,79	53	2,97–2,80	33	1,90–1,94	13	0,73–0,78
92	4,68–4,71	72	3,70–3,74	52	2,93–2,96	32	1,85–1,89	12	0,67–0,72

91	4,64–4,67	71	3,65–3,70	51	2,89–2,92	31	1,80–1,84	11	0,61–0,66
90	4,60–4,63	70	3,60–3,64	50	2,75–2,88	30	1,75–1,79	10	0,55–0,60
89	4,55–4,59	69	3,55–3,59	49	2,70–2,74	29	1,69–1,74	9	0,49–0,54
88	4,50–4,54	68	3,50–3,54	48	2,65–2,69	28	1,63–1,68	8	0,43–0,48
87	4,45–4,49	67	3,45–3,49	47	2,60–2,64	27	1,57–1,62	7	0,37–0,42
86	4,40–4,44	66	3,40–3,44	46	2,55–2,59	26	1,51–1,56	6	0,31–0,36
85	4,35–4,39	65	3,35–3,39	45	2,50–2,54	25	1,45–1,50	5	0,25–0,30
84	4,30–4,34	64	3,30–3,34	44	2,45–2,49	24	1,39–1,44	4	0,19–0,24
83	4,25–4,29	63	3,25–3,29	43	2,40–2,44	23	1,33–1,38	3	0,13–0,18
82	4,20–4,24	62	3,20–3,24	42	2,35–2,39	22	1,27–1,32	2	0,07–0,12
81	4,15–4,19	61	3,15–3,19	41	2,30–2,34	21	1,21–1,26	1	0,01–0,06

7. Основна література та інформаційні ресурси

1. Голуб Н. Б., Горошкіна О. М. Модельна навчальна програма. Українська мова для 5 – 6 класів закладів загальної середньої освіти. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model_navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Movno-literat.osv.hal/Ukr.mova.5-6-kl.Holub.Horoshkina.14.07.pdf
2. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: http://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/76886/
3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. К.: Академвидав, 2012. 344 с. URL: <https://academia-pc.com.ua/product/306>
4. Дичківська І. М. Основи педагогічної інновації: навч. посіб. Рівне: Зелент, 2001. URL: <https://academia-pc.com.ua/product/306>
5. Дівакова І. І. Інтерактивні технології навчання. Тернопіль: Мандрівець, 2009. 143 с. URL: <https://naurok.com.ua/stattya-zastosuvannya-interaktivnih-tehnologiy-u-osvitnomu-procesi-pochatkovo-shkoli-249115.html>
6. Караман С. О. Методика навчання української мови в гімназії. К.: Ленвіт, 2000. 272 с.
7. Когут О. І. Інноваційні технології навчання української мови і літератури. Тернопіль: Астон, 2005. 204 с.
8. Кучеренко І. А. Теоретичні і методичні засади сучасного уроку української мови в основній школі: теорія і практика: монографія. Умань: Видавець ФОП Жовтий О.О., 2014. 420 с. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/13410/3/%D0%9A%D1%83%D1%87%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F%20%281%29.pdf>
9. Кучерук О. (2007) Перспективні технології навчання в шкільному курсі української мови: навч. посіб. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка. 182 с. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/21510/1/%D0%9A%D1%83%D1%87%D0%B5%D1%80%D1%83%D0%BA%D0%9F%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%85%D0%BD%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8E.pdf>
10. Мельникова Р. Інтегрований урок як вид нестандартної організації навчання української літератури. Науковий вісник: зб. наук. праць. Випуск 44. Ізмаїл: РВВ ІДГУ, 2019. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/article/view/89>
11. Мельникова Р. Інтегрований урок як форма реалізації міжпредметних зв'язків: Інновації в освітньому процесі: методологія, тенденції, технологія. Випуск 58. Ізмаїл: РВВ ІДГУ, 2020.
12. Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчальних досягнень учнів 5 – 6 класів. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/86195/
13. Остапенко Н.М., Симоненко Т. В., Руденко В. М. (2011) Технологія сучасного уроку рідної мови. К.: ВЦ «Академія». 2011, 245 с.
14. Пехота О. М. Освітні технології. К.: А. С. К., 2003. 192 с.

15.Пентилюк М. І. Методика навчання рідної мови у середніх навчальних закладах. К.: Ленвіт, 2000. 246 с.

16. .Пентилюк М. І. та ін. Практикум з методики навчання української мови в загальноосвітніх закладах: модульний курс: посіб. для студентів пед. університетів та інститутів. К.: Ленвіт, 2011. 366 с. URL:

<http://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/0564/396/1/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC%20%D0%B7%20%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BA%D0%B8%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97%20%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D0%B2%20%D0%B7%D0%B0%D0%B3%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%85%20%D0%B7%D0%B0%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D1%85.pdf>

17. . Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання. К.: А. С. К., 2004. 192 с.

18. Прокопів Л. М. Інноваційні освітні технології: курс лекцій. Івано-Франківськ, 2020. 172 с.

URL:http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/2647/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE_%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf

Затверджено на засіданні кафедри української мови і літератури

(протокол № 8 від 12 січня 2024 р.)